

Udenrigsministeriet

Folketingets Europaudvalg

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>

Bilag	Sag/ID Nr.	Enhed	Dato
	2017-4683	HPA/EUN	9. april 2017

FEU – svar på spørgsmål 2 fra Kenneth Kristensen Berth stillet den 14. marts 2017 til udenrigsministeren

Spørgsmål

Anerkender ministeren, at der med en modernisering af EU-Tyrkiet toldunionen og præferencehandelsrelationen er tale om en udvidelse af EU til et nyt EU medlemsland i stil med østudvidelsen i 2004, når der i aftalen ønskes at inkludere alle ”4 modes of supply”? Og vurderer ministeren, at Tyrkiet lever op til Københavnerkriterierne?

Svar

For det første giver dette spørgsmål anledning til kort at minde om processen vedrørende EU's forhandlinger med tredjelande om indgåelse af bilaterale frihandelsaftaler. I første omgang afklarer EU og partnerlandet den mulige gensidige interesse i at indgå en frihandelsaftale, og Kommissionen kortlægger bl.a. EU's offensive og defensive interesser i en aftale med det pågældende land. Dernæst præsenterer Kommissionen i givet fald medlemslandene i Rådet for et udkast til forhandlingsdirektiver. Kommissionen indleder først forhandlinger med tredjelandet, såfremt medlemslandene i form af en rådsafgørelse vedtager forhandlingsdirektiver. Forhandlingsdirektiver indeholder en række målsætninger og retningslinjer for Kommissionens forhandlinger med tredjelandet om en frihandelsaftale, herunder de områder der tænkes omfattet.

Hvad angår modernisering af toldunionen og præferencehandelsaftalerne med Tyrkiet, har Kommissionen fremlagt et udkast til forhandlingsdirektiver. For indeværende afventes medlemsstaternes drøftelser og endelige stillingtagen. Det er vanskeligt på nuværende tidspunkt at vurdere, hvornår denne proces afsluttes, og det kan ikke tages for givet, at der opnås enighed om forhandlingsdirektiver. Der er

således ikke grundlag for på nuværende tidspunkt at konkludere, at EU faktisk vil indlede forhandlinger med Tyrkiet om en modernisering af EU-Tyrkiet toldunionen fra 1996 og de to EU-Tyrkiet præferencehandelsaftaler fra 1996 og 1998. Såfremt disse forhandlinger bliver indledt, er det ej heller givet, at EU og Tyrkiet vil nå til enighed om en aftale. Der vil typisk gå flere år med forhandlinger og i givet fald efterfølgende procedurer med juridisk gennemgang og oversættelser af de forhandlede aftaletekster. Endelig vil en aftale efterfølgende skulle opnå godkendelse i Rådet og Europa-Parlamentet og – afhængig af aftalens nærmere indhold – muligvis ratificeres i alle EU's medlemslande.

Med andre ord er der med fremlæggelsen af udkast til forhandlingsdirektiver tale om et første skridt i ganske langvarig proces. Derfor er det ikke muligt på nuværende tidspunkt at redegøre i detaljer for det fremtidige indhold af en eventuel EU-Tyrkiet aftale om modernisering af toldunionen og præferencehandelsaftalerne, men alene en forventning om hvilke områder, der i givet fald vil blive forhandlet om – og under hvilke begrænsninger.

For det andet vil jeg gerne påpege, at en eventuel forhandling med Tyrkiet om modernisering af samhandelsvilkårene vil køre i et separat spor i forhold til EU-Tyrkiet tiltrædelses-forhandlingerne, som har været og fortsat er en meget langstrakt proces.

Efter at have haft en stabiliserings- og associeringsaftale med EU siden 1964 søgte Tyrkiet om medlemskab i 1987 og fik kandidatstatus i 1999.

Før et land kan opnå medlemskab af EU, skal det opfylde Københavnskriterierne, der blev fastlagt på Det Europæiske Råds møde i København i juni 1993. Kriterierne omfatter krav om:

- Institutionel stabilitet der garanterer demokrati, retsstatsforhold, respekt for menneskerettigheder og beskyttelse af mindretal (det politiske kriterium).
- En fungerende markedsøkonomi og økonomisk styrke til at håndtere konkurrencen i det indre marked (det økonomiske kriterium).
- Overtagelse af forpligtigelserne ved medlemskab, herunder overtagelse og håndhævelse af EU's regelsæt (det såkaldte *Acquis Communautaire*).

Det Europæiske Råd fastslog ligeledes, at der skal tages hensyn til EU's evne til at optage nye medlemslande, også kaldet "absorptionskapacitet" eller "optagelsesevne".

På EU-topmødet i København i 2002 blev det besluttet, at *"Hvis Det Europæiske Råd i december 2004 på grundlag af en rapport og en anbefaling fra Kommissionen beslutter, at Tyrkiet opfylder de politiske Københavnskriterier, vil Den Europæiske Union ufortøvet indlede tiltrædelsesforhandlinger med Tyrkiet"*. I oktober 2004 vurderede Kommissionen, at Tyrkiet i tilstrækkelig grad opfyldte det politiske Københavnskriterium, og i december 2004 besluttede Det Europæiske Råd, at forhandlingerne kunne indledes, hvilket således skete i 2005.

Efter 12 år er status i tiltrædelsesforhandlingerne, at 17 af i alt 35 kapitler er åbnet og blot ét er foreløbigt lukket, idet ingen kapitler er endeligt lukkede, før forhandlingerne om alle kapitler er gennemført. 8 kapitler er aktuelt blokerede for åbning i form af et fælles EU-forbehold på baggrund af Tyrkiets manglende efterlevelse af tillægsprotokollen til EU-Tyrkiet associeringsaftalen (også kaldet "Ankara-protokollen"), vedr. ikke-diskrimination af enkelte EU-medlemsstater, hvilket ses overtrådt for så vidt angår Cypern.

EU's eventuelle forhandling med Tyrkiet om modernisering af samhandelsvilkårene på den ene side og tiltrædelsesforhandlingerne mellem EU og Tyrkiet på den anden side er således to separate og væsensforskellige processer.